

Cum înțeleg factorii de decizie din România tranziția către proteine sustenabile



Context

Produsele alternative la carne (pe bază de plante, insecte sau carne cultivată) câștigă teren ca inovații alimentare sustenabile. Percepțiile actorilor politici și instituționali, care modelează reglementarea, legitimitatea și discursul public, sunt însă puțin înțelese, în special în Europa de Est.



Scopul cercetării

Analiza modului în care factorii de decizie și actorii instituționali din România înțeleg tranziția către proteine sustenabile, utilizând cadrul SPECT (dimensiunile socială, politică, de mediu, comercială și tehnologică).

 **18 interviuri semi-structurate** cu actori politici și instituționali români

 **Analiză tematică calitativă**

Cadrul SPECT

Tranziția către alternative la carne a fost analizată prin cinci dimensiuni interconectate:

S	Socială	Cultură, tradiții, percepții
P	Politică	Reglementare, guvernare, suveranitate alimentară
E	De mediu	Sustenabilitate, emisii, bunăstarea animalelor
C	Comercială	Etichetare, piață, încredere
T	Tehnologică	Inovare, infrastructură, drepturi de proprietate intelectuală, colaborare

Percepția asupra diferitelor alternative la carne

Actorii instituționali au exprimat o ierarhie prudentă a acceptării, cu reacții diferite în funcție de tipul de produs.



Produse pe bază de plante

Percepute ca „punți acceptabile” către sustenabilitate

- ✓ Cel mai ridicat nivel de acceptare
- ✓ Văzute ca o opțiune realistă și familiară
- ✓ Considerate compatibile cu obiectivele de mediu și sănătate



Produse pe bază de insecte

Reacții mixte, de la curiozitate la respingere simbolică

- ? Percepute ca neobișnuite și greu de acceptat cultural
- ? Îngrijorări legate de siguranță, naturalețe și identitate culinară
- ? Necesită informare și încredere instituțională



Carne cultivată

Provoacă reacții de la curiozitate la respingere puternică

- ✗ Percepții de „artificial” și îndepărtat de natură
- ✗ Îngrijorări privind sănătatea, suveranitatea alimentară și impactul asupra producătorilor locali
- ✗ Necesită reglementare clară și comunicare transparentă

Principalele preocupări identificate

- ✓ Suveranitatea alimentară
- 👤  Echitatea față de producătorii interni
- 🍷 Păstrarea identității culinare
- ♥ Sănătate și naturalețe
- 📄 Certificare transparentă și instituții credibile
- 🗣️ Comunicare bazată pe tradiții locale

Dimensiunile cele mai influente

Dimensiunile socială și politică din cadrul SPECT s-au dovedit mai influente decât cele tehnologică și comercială, subliniind rolul central al identității culturale și al încrederii instituționale în modelarea percepțiilor actorilor.



Concluzii

Tranziția către alternative la carne în România necesită politici incluzive și bazate pe încredere, aliniate la prioritățile naționale alimentare.

Actorii politici și instituționali sunt co-autori activi ai tranziției alimentare sustenabile, nu doar implementatori pasivi.

Rezultatele oferă perspective relevante pentru dezbaterile mai largi privind tranzițiile către proteine sustenabile, însă transferabilitatea lor la alte contexte naționale este limitată de specificul cultural, instituțional și agroalimentar al României.

PROIECT

Proiect finanțat printr-un grant acordat de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării din România, CNCS/CCCDI-UEFISCDI, în cadrul PNCDI IV ComMEATted, în cadrul PNCDI IV.

ComMEATted

Angajament pentru dezvoltarea responsabilă a produselor și practicilor de înlocuire a cărnii: comparare multidimensională a barierelor și oportunităților din țările europene.